

Velkommen til fagkveld: restaurerbar natur i Lørenskog

25. februar 2026

Lørenskog
kommune

AKERSHUS
FYLKESKOMMUNE

NINA

Plan for kvelden

18:00 Velkommen og introduksjon

18:15 Hva er naturrestaurering?

18:30 Kommuneplanens arealdel

18:45 Pause

19:00 Resultater fra kartleggingen

19:20 Diskusjoner og spørsmål

20:00 Avslutning

Hvor skal vi?

Målet vårt er å stanse tapet av naturmangfold og ivareta naturverdier.

Hvordan kommer vi dit?

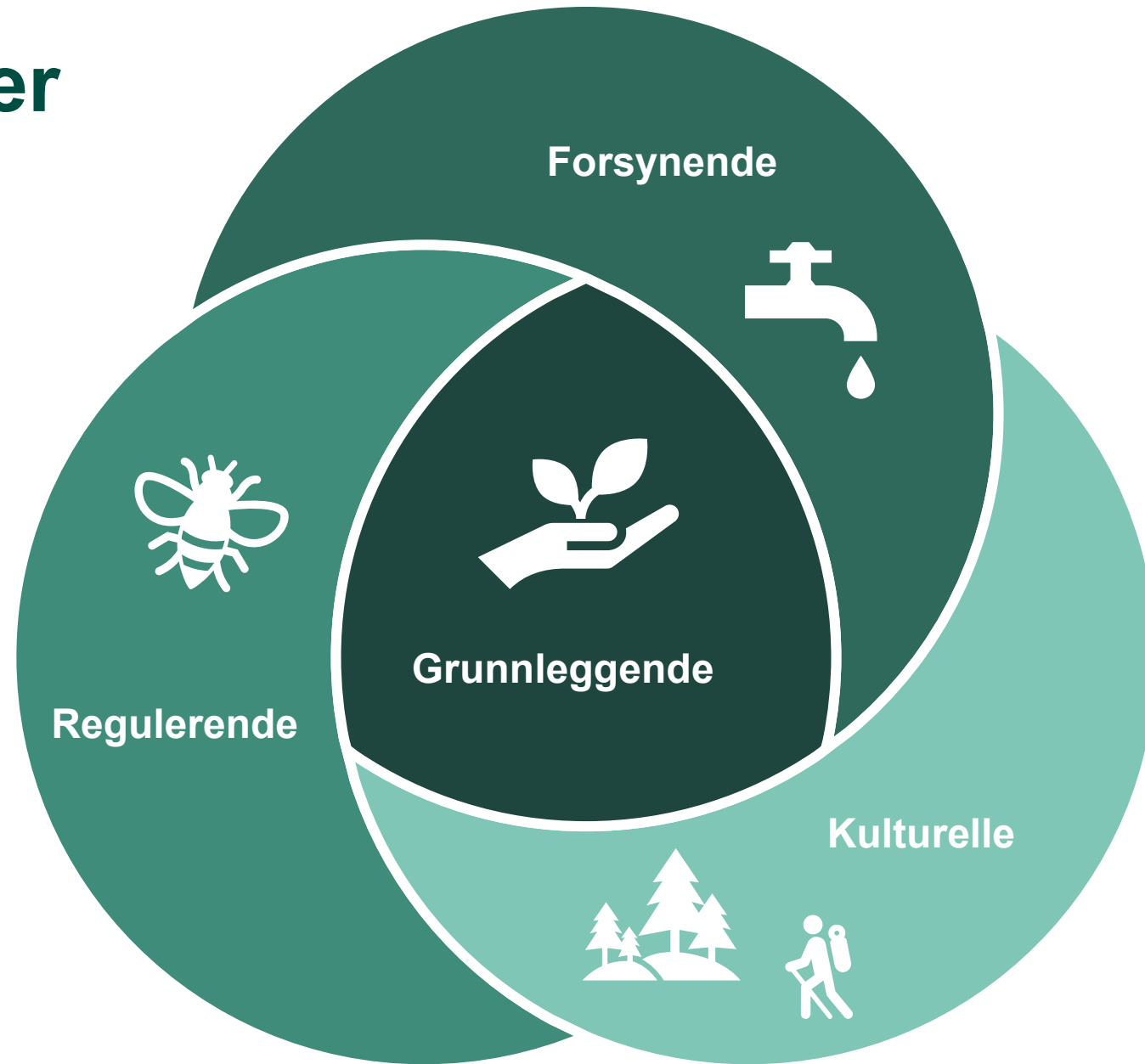
Vi må ha bedre kunnskap, økt kompetanse og en mer naturvennlig forvaltning.

Hvorfor er naturmangfold viktig?

Naturgoder

Hva truer naturmangfoldet?

Hovedtrusler mot natur

Fremmede arter

Arealendringer

Overhøsting

Forurensning

Klimaendringer

Hovedtrusler mot natur

Hovedtrusler mot natur

Naturrestauring i Lørenskog

12:32 ons. 25. okt.

innbyggerdialog3d.geodata.no

AA

S Read about...

S Halloween

S Halloween

Naturmangfold i Lørenskog kommune

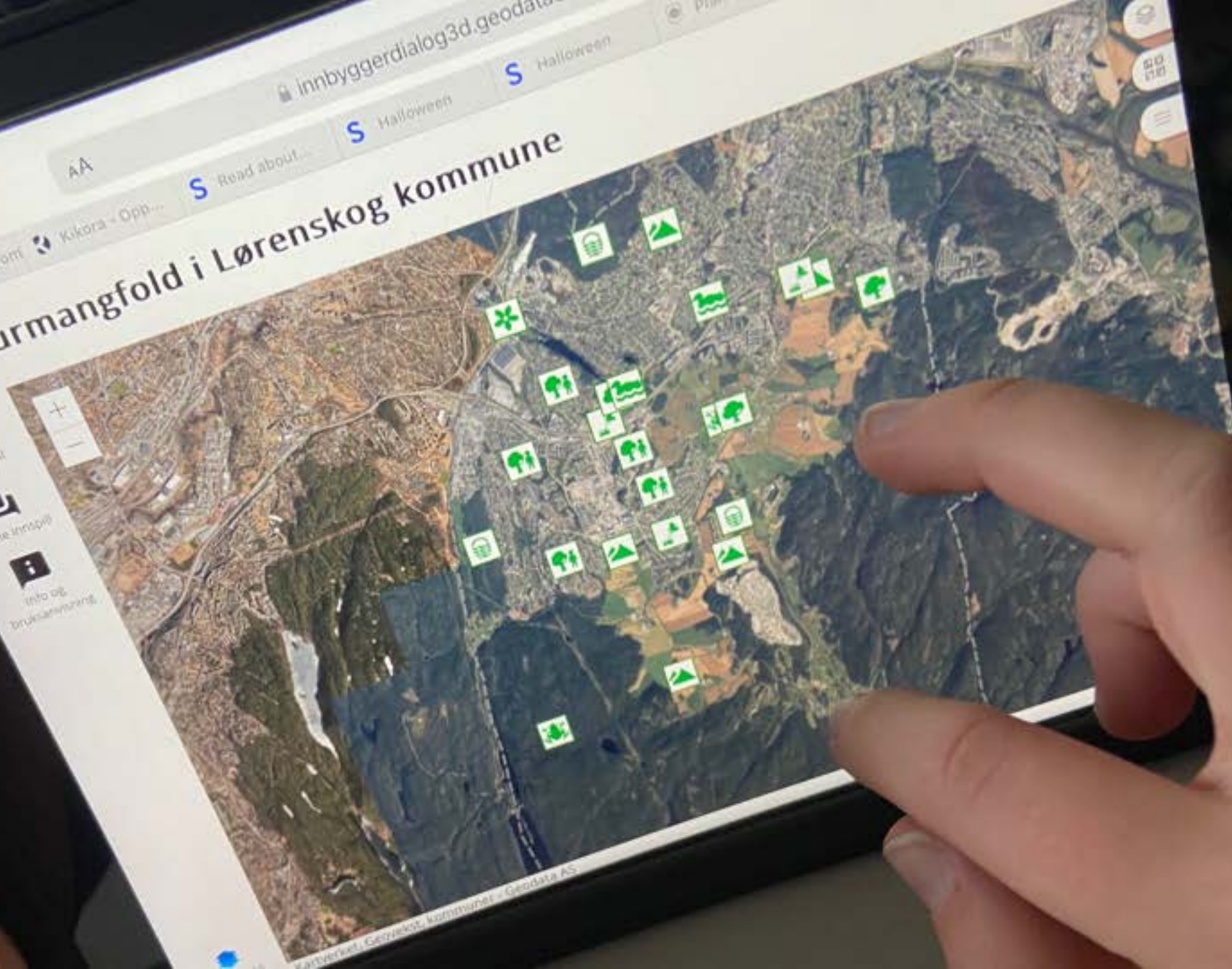
Gi innspill

Se alle innspill

Info og brukerveiledning

Kartverket, Geopunkt, kommuner - Geodata AS

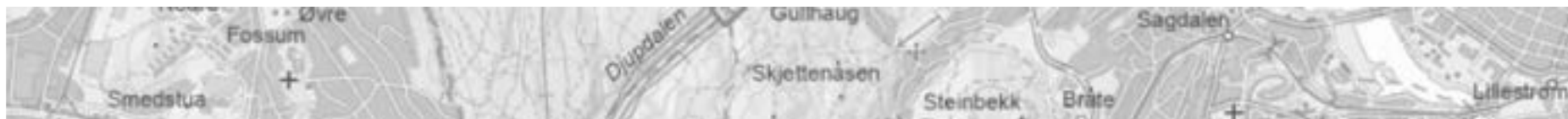
Liv i død ved

Visste du at mange insekter, sopp, moser og fugler
trenger døde trær for å overleve?

Vi har latt trestammen bli igjen for å øke
det biologiske mangfoldet.

Lørenskog
kommune

FØR

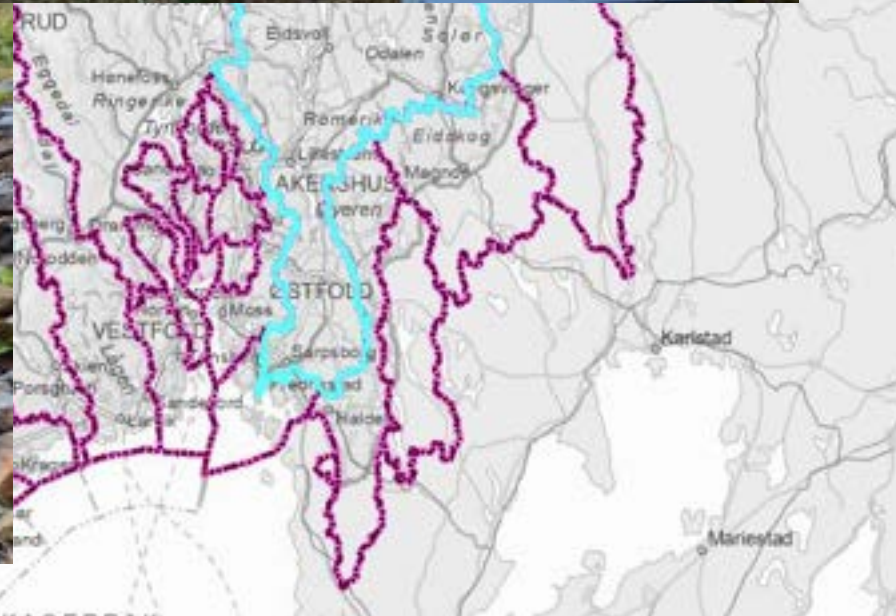

ETTER

Tegnforklaring

Helling på kantsone (2 meter)

Grønnstrukturkartet fra NIBIO

sjikthoyder

ARS

Fulldyrka (2024)

Åpen fastmark (2023)

Ferskvann (2023)

Tegnforklaring

Helling på kantsone (2 meter)

Grønnstrukturkartet fra NIBIO

sjøkthoyder

ARS

Fulldyrka (2024)

Åpen fastmark (2023)

Ferskvann (2023)

Tegnforklaring

Helling på kantsone (2 meter)

Grønnstrukturkartet fra NIBIO

sjikthoyder

AR5

Fulldyrka (2024)

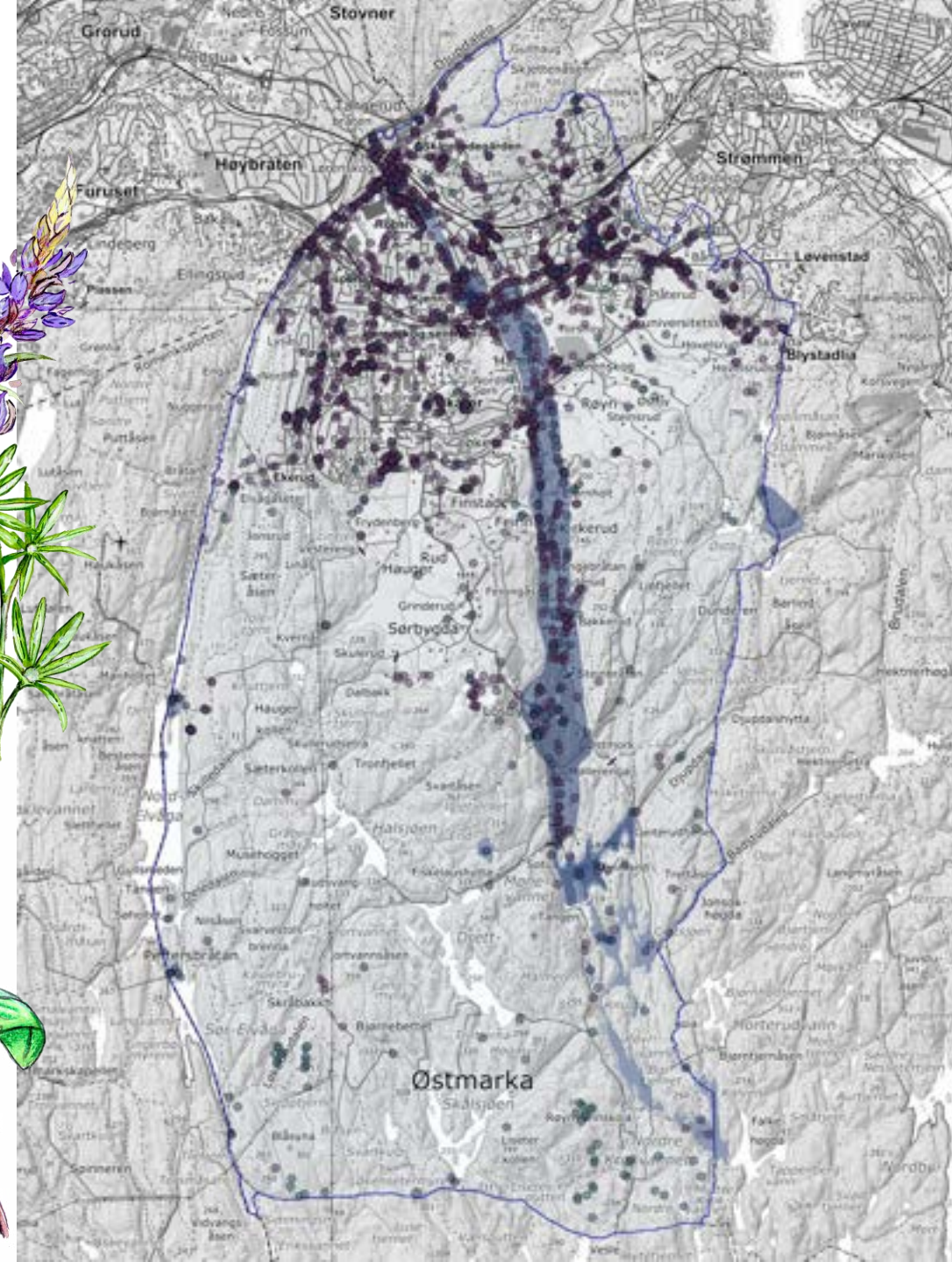
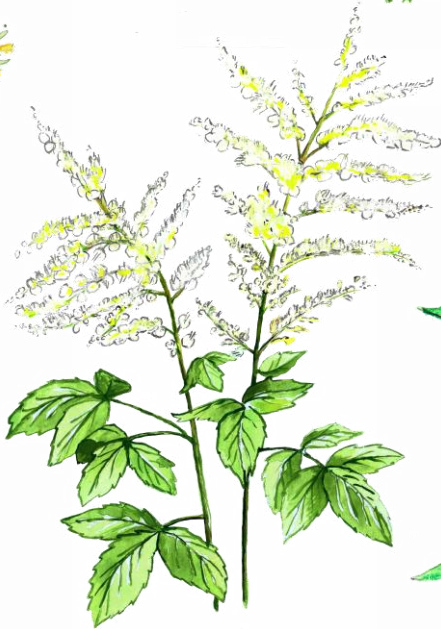
Åpen fastmark (2023)

Ferskvann (2023)

Fremmede arter

Mink

– Veldig gøy, har vært enklere å huske og lære etter vi har gjort både praktisk og teoretisk arbeid.

– Jeg har lært hvilke arter som er fremmede arter, hvordan røttene til forskjellige arter ser ut, og hvordan man bruker en spade.

– Jeg tenker hensikten er å få naturen til å bli som den var før, slik at den kan være der i fremtiden for at andre kan nyte den.

– Jeg synes at dette prosjektet er veldig gøy, og ønsker å fortsette helt til hele Lørenskog er bra.

Naturrestauring -hvorfor, hvor og hvordan?

Kunnskapsløft om restaurerbar
natur i Akershus

Fagkveld Lørenskog kommune
25.02.2026

Astrid B. Skrindo, NINA

NINAs overordna mål

Bidra til bærekraftig samfunnsutvikling
ved å levere forskningsbasert og aktuell kunnskap
om naturmangfold, klima og samfunn

Norsk institutt for naturforskning

Hva er naturrestaurering?

I dag:

aktive tiltak som tar sikte på å **forbedre tilstanden** i økosystemer som er **forstyrret eller ødelagt**, også med den hensikt å forbedre naturen sin evne til å produsere **økosystemtjenester** (IPBES 2018)

Passiv
restaurering

Tiltak for å sikrer
naturgoder,
men ikke
naturmangfold

Vi trenger kunnskap om

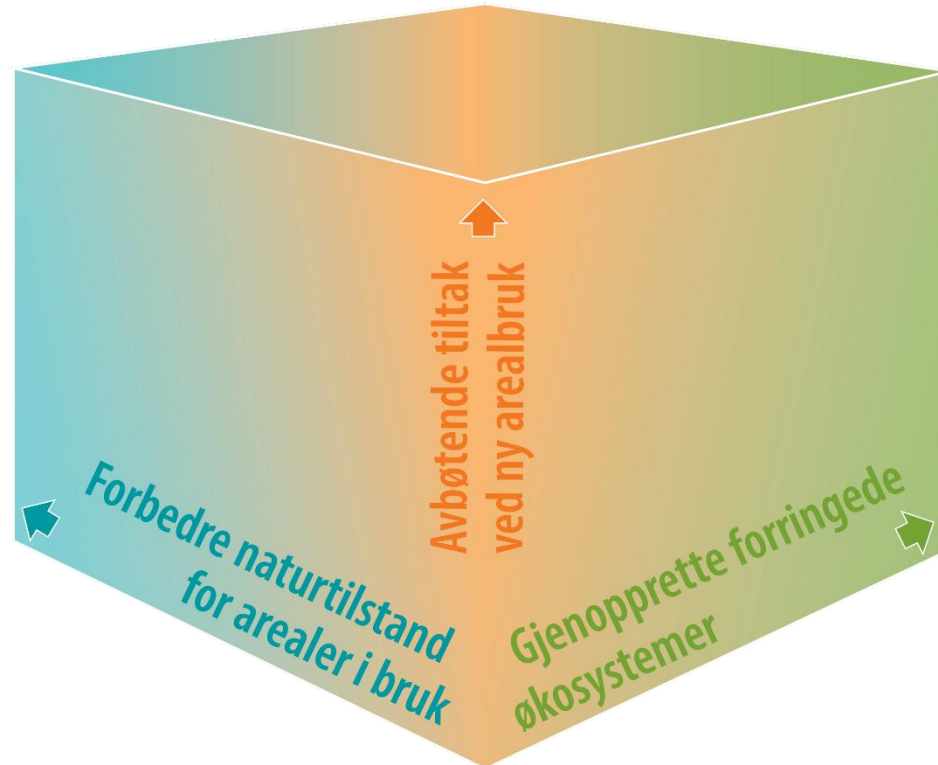
Hva kan naturrestaurering
brukes til?

Naturrestauring kan brukes til å nå mange mål

Arealnøytralitet/
Naturnøytralitet

Bærekraftig bruk

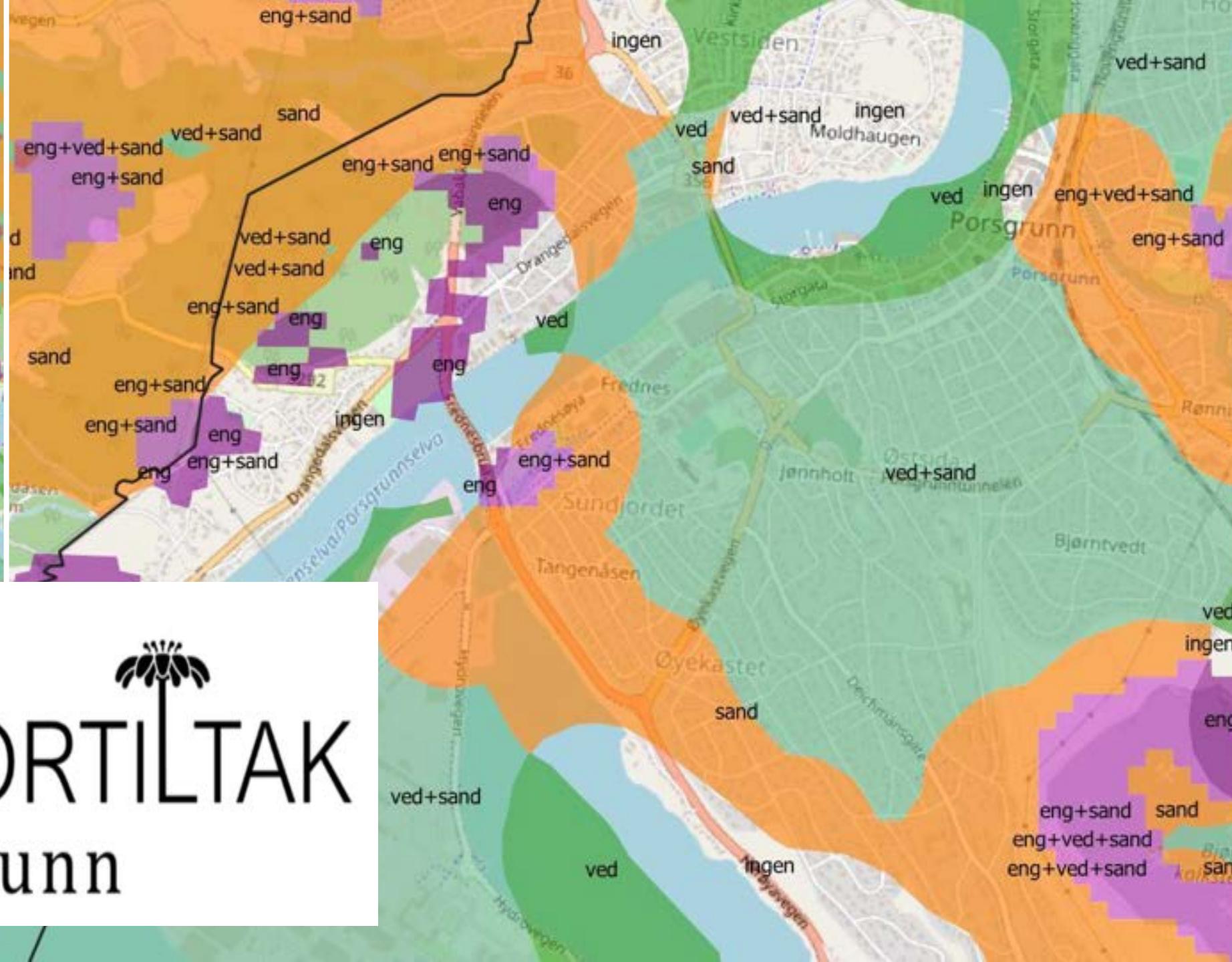
30% målet

Hjerkinnskytefelt til nasjonalpark

Foto: Dagmar Hagen

POLLINATORTILTAK

Porsgrunn

Foto: Megan Nowelly

Foto: Megan Nowell

Foto: Astrid Skrindo

Bitdalen dam, Rauland

2007

Foto: AB Skrindo

2007

Foto: AB Skrindo

2007

Foto: AB Skrindo

2024

Foto: AB Skrindo

2024

Foto: AB Skrindo, 2024

Hvor skal vi restaurere naturen?

Mer om dette etter pausen....

Alle steder der det er dårlig tilstand!!

Myrer og sumpskoger

Grøftet myr i redusert tilstand,
tilgrodd med ungskog

Hva er det mulig å oppnå?

Tierudmåsan, Ås kommune. Foto: U.J. Asplund

Rustadmåsan, Ås kommune. Foto: U.J. Asplund

Kantsoner i landbruket

- Er kantsonen «bra» nok?
 - Bredde
 - Innhold
 - Funksjon

Hvordan gjør vi det?

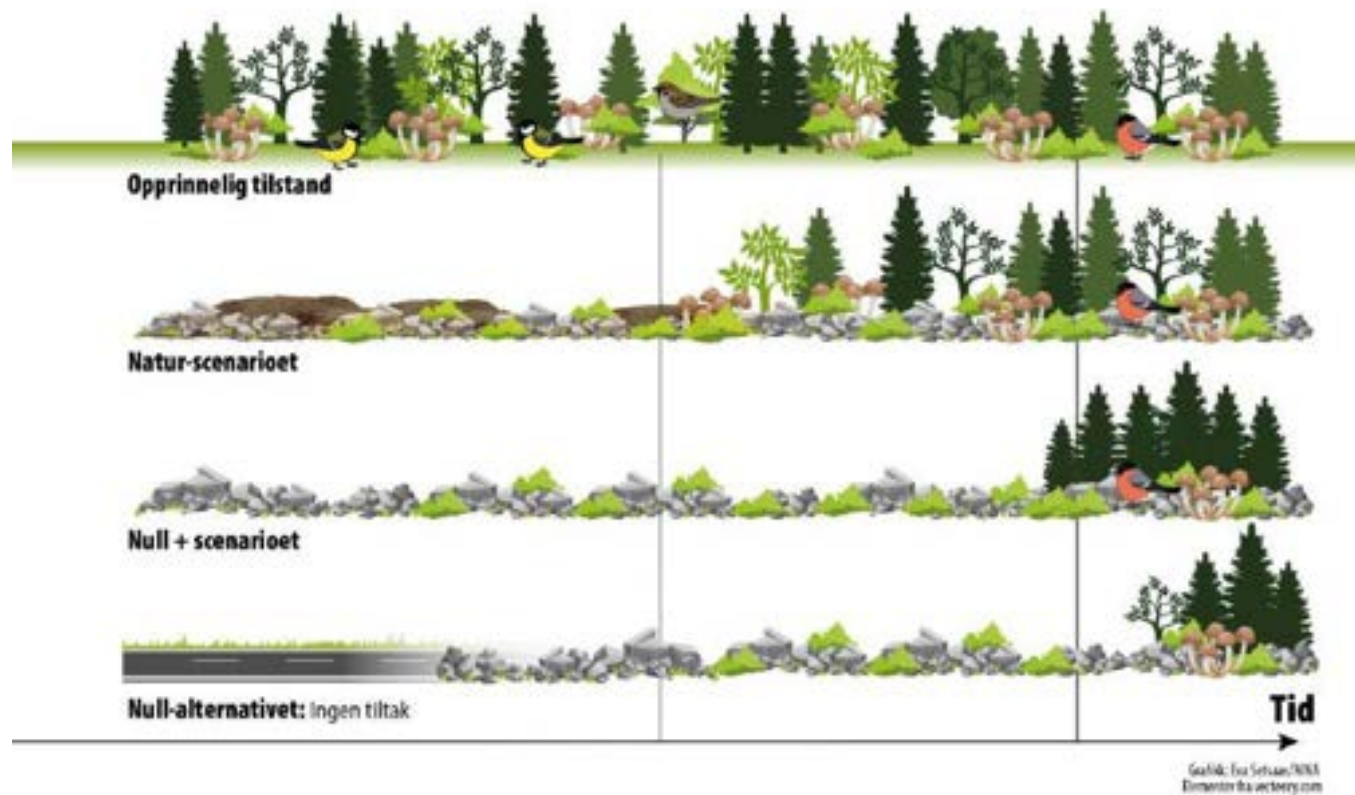
En plan for naturrestaurering

Grafikk: Eva Setsaas/NINA

Mål i naturrestaurering

- Avhengig av utgangspunktet, tiltakene og de økologiske forutsetningene

Tilbakeføre til
hva? Opprinnelig
eller noe annet?

Fjerne asfalten, gjøre
ytterligere
restaureringstiltak

Bare fjerne
asfalten

Restaureringstiltak

- Avhenger av økosystem og naturtype
- Omfang og innsats avhenger av forringelse
- Må kanskje gjentas over flere år

Myr

- Fjerne trær
- Tette grøfter i myra
- Revegetere med torvmoser

Foto: K.Falklev/SNO

Foto: M.O.Kyrkjeeide/NINA

Bekk og større vassdrag

- Forbedre kantsone
- Gjøre bekkeløpet mer variert
 - Legge inn svinger, flytte på stein
- La bekken få større plass til å grave selv
 - Fjerne kulverter og konstruksjoner
- Legge inn gyteplasser

Foto : J. Museth/NINA

Kantsoner langs vassdrag

- Plante flersjiktet vegetasjon

Fjerne fremmede arter

Ikke restaurering, men ofte ett av tiltakene i et restaureringsprosjekt.

Bilde: AB Skrindo

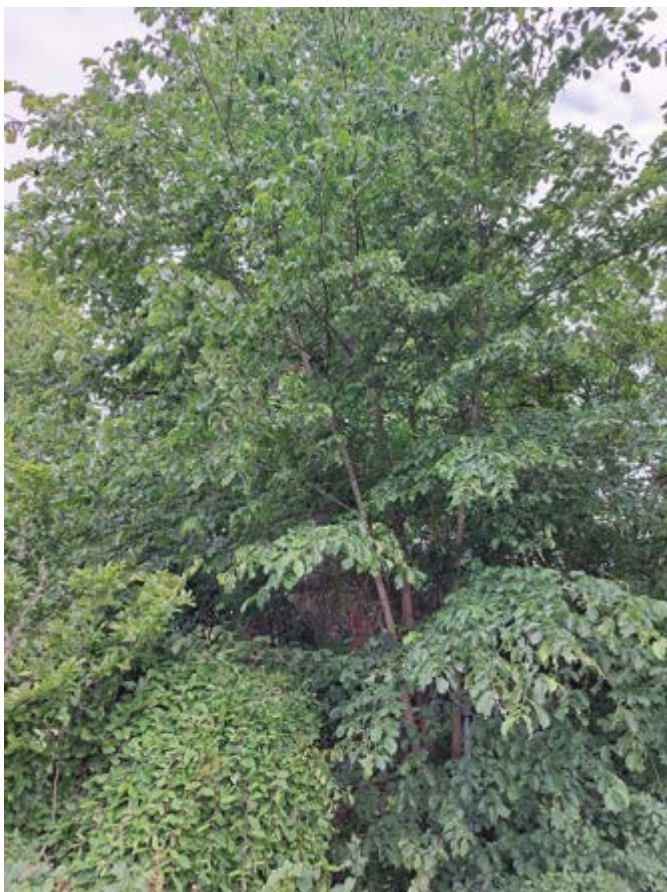

Bilde: AB Skrindo

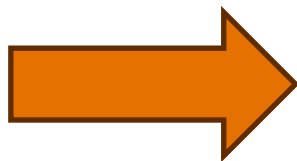
Juni 2021

Fristilling av eik, Berg gård (Ås kommune)

- Finn eika!
- Fristilling av eika er nødvendig (restaurering)

Skog

- Tynne
 - ▶ Ofte gran
 - ▶ Gi mer plass og lys
- Stripebarke for å starte forgubbing
 - ▶ Ofte furu
- Ringbarke for å lage død ved
 - ▶ Ofte gran

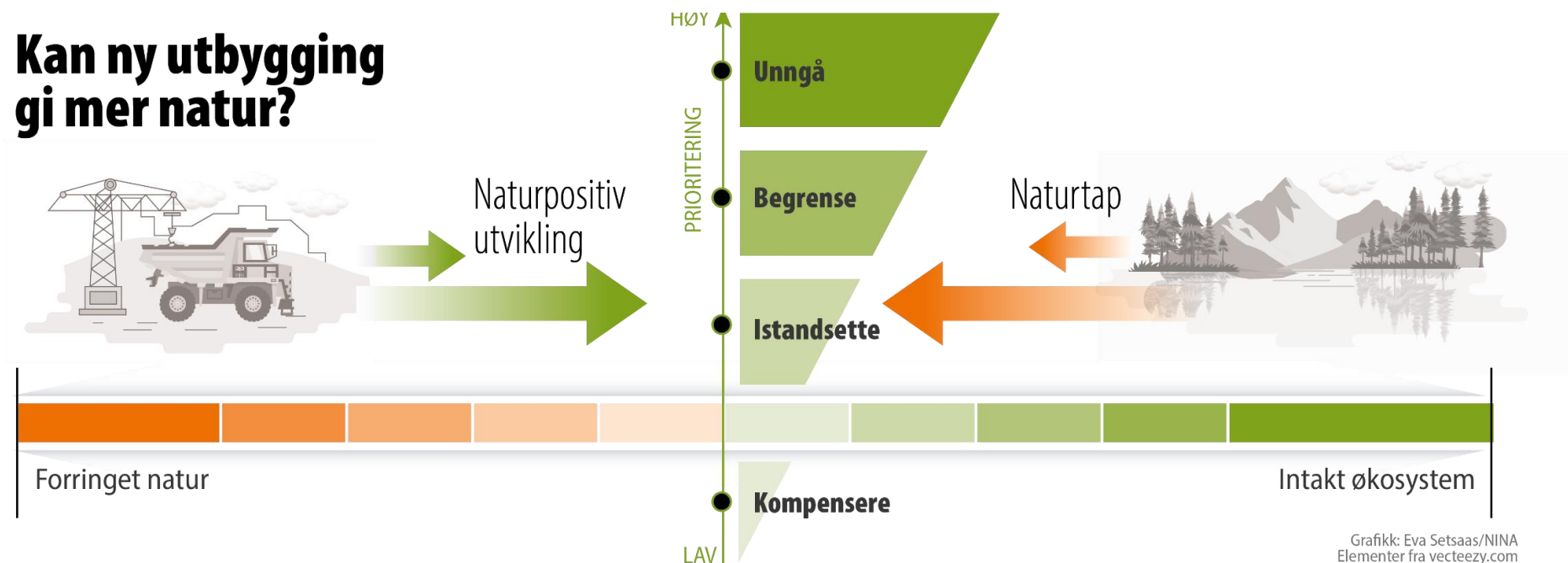

Riktig tiltak på riktig sted...

«Arealnøytral?»/«Naturpositiv?»

**Kan ny utbygging
gi mer natur?**

Lage ny natur

Restaurere forringa natur

Vern

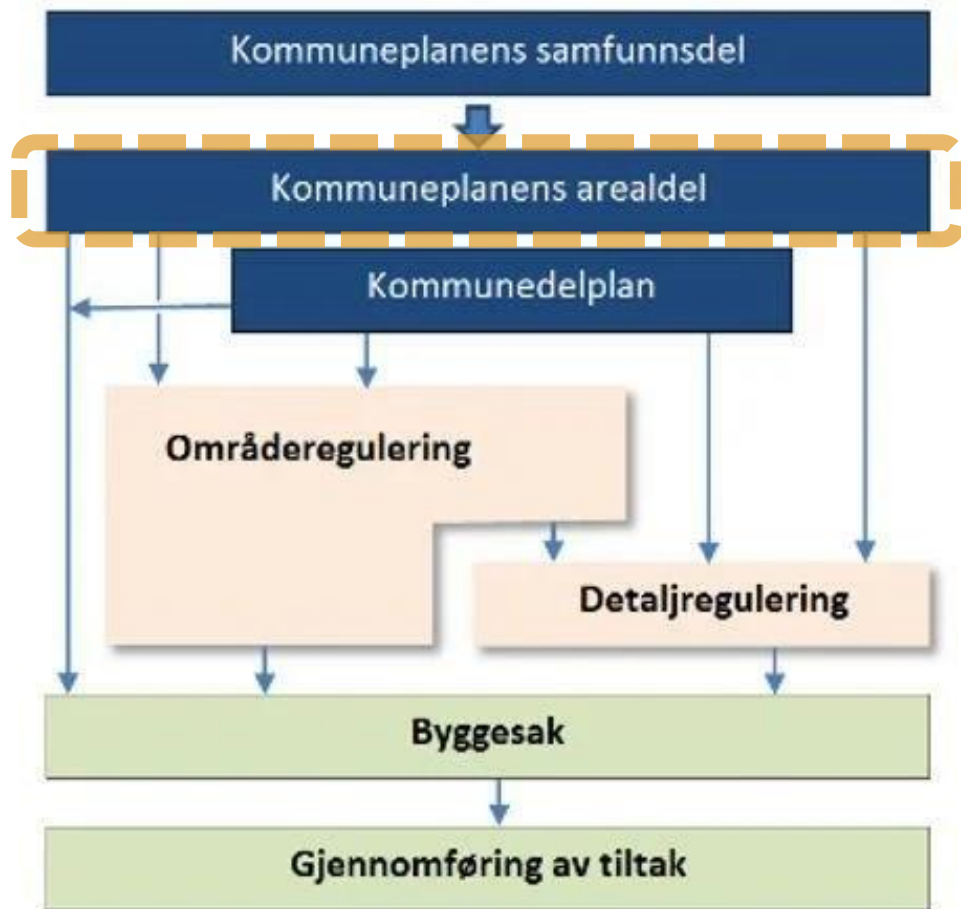
Kommuneplanens arealdel

Runar Nedregård

Lørenskog
kommune

Hva er kommuneplanens arealdel?

Kommuneplanens arealdel legger overordnede føringer for den langsiktige arealutviklingen i kommunen, som hvor det skal bygges og hva som skal vernes. Den viser blant annet hvor vi skal ha boliger, infrastruktur, sentrumsområder, grønnstruktur og næring.

Dette er de viktigste endringene i forslaget

- Styrket arealstrategi med innføring av arealnøytralitet
- Ny parkeringsnorm og hensynssone for T-banen
- Bedre tilrettelegging for sosiale boformer
- Justert utnyttelsesgrad i småhusområdene
- Tydeligere bestemmelser om naturmangfold og store trær

◆ DETTE JOBBER VI MED NÅ

Nå er forslag til ny arealdel på høring

Planforslag for kommuneplanens arealdel 2026–2038 er lagt ut på høring og offentlig ettersyn av kommunestyret. Du kan si din mening frem til 7. april, og vi vil gjerne høre fra deg!

[Les mer om planforslaget](#)

[Gi høringsinnspill ↗](#)

[Bli med på innbyggermøte \(PDF, 232 kB\)](#)

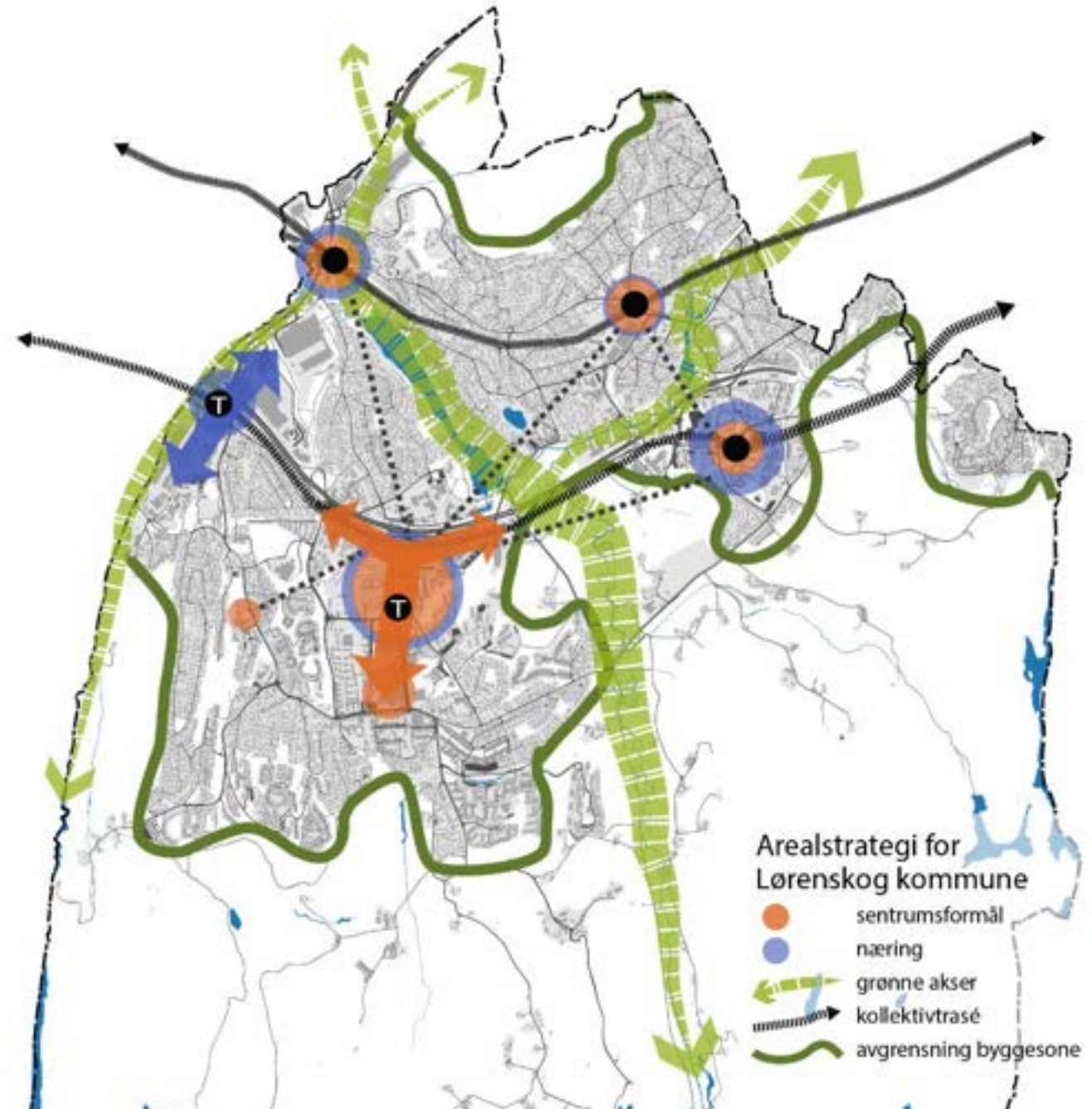
Høringsfrist: 7. april 2026.

Arealnøytralitet som videreføring av arealstrategien

Arealstrategien er kommunens overordnede grep for en bærekraftig arealpolitikk.

«Kommunen har en avgrenset byggesone hvor all utbygging skal skje. Det legges ikke ut arealer til utbygging utenfor byggesonen, og i LNF-områdene åpnes det kun for tiltak knyttet til landbruket.»

Arealnøytralitet som videreføring av arealstrategien

Planbeskrivelsen:

«Utviklingen av Lørenskog kommune skal være arealnøytral. Med arealnøytralitet menes å gjenbruke, fortette eller transformere områder som allerede er utbygd, fremfor å bygge ned natur, landbruksarealer og annen grønnstruktur.»

Bakgrunnskart fra Arealregnskap Lørenskog 2023

Ny parkeringsnorm

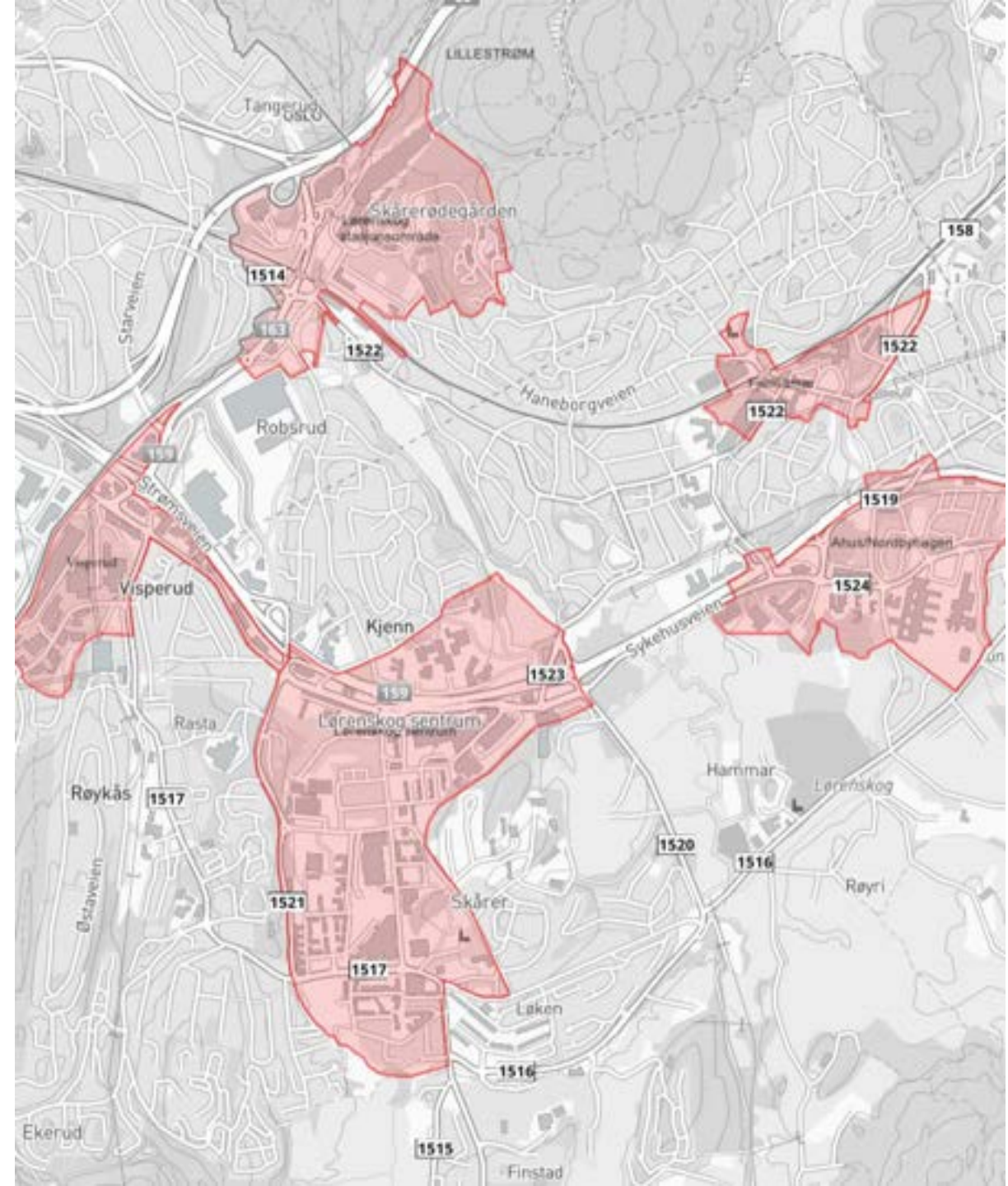
To soner:

- Sone A – utviklingsområdene
- Sone B – resten av kommunen

Normene for bolig og kontor strammes inn

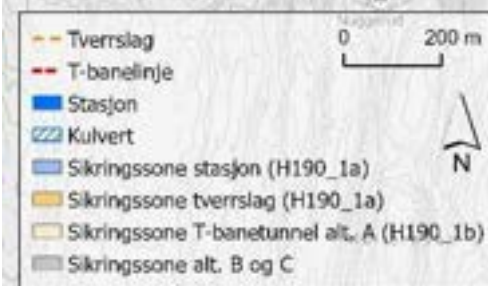
Det skal avsettes nødvendig plass til helsetjenester og beredskap (i tillegg til gjesteparkering)

Detaljert norm skal fastsettes i reguleringsplan

Ny hensynssone for T-bane

- **Innenfor stasjonsområdene:**
Byggeforbud, med unntak for enkle og midlertidige tiltak.
- **I traséen for øvrig:**
Forbud mot arbeid i grunnen.

Bedre tilrettelegging for sosiale boformer

Kommunen ønsker flere boligprosjekter som fremmer fellesskap, forebygger ensomhet og gjør det mulig for innbyggerne å bo hjemme hele livet.

Uteoppholdsarealer for blokkbebyggelse:

- Generelt krav om 40 m² per boenhet
- Kan tillates ned mot 30 m² per boenhet ved sosiale boformer med innendørs fellesarealer.

Arealene kan også åpnes for eksterne aktører, som kommunens helsetjeneste, organisasjoner og andre som kommer hjem og fasiliteter aktiviteter.

Justert utnyttelsesgrad i småhusområdene

Det foreslås å øke maks tillatt BYA fra 20 % til 25 % for bebyggelse med gesimshøyde 7 m og mønehøyde 9 m. Dette vil redusere behovet for dispensasjoner, særlig på små tomter, ved tilbygg, gjenoppbygging etter brann og delesaker.

Store trær

Ved særskilte samfunnshensyn eller fare for liv og helse kan det gjøres unntak fra bestemmelsen om bevaring:

- Ved fare grunnet sykdom eller skade på trær
- Der trær er til hinder for nødvendig drift eller vedlikehold av eksisterende teknisk infrastruktur
- Når trær hindrer fri sikt i frisiktsoner

Bestemmelsen avgrenses slik at den kun gjelder for frittliggende småhusområder, hvor det er unntak fra plankrav.

Utenfor småhusområdene sikrer plankravet at store trær ivaretas i plansaksbehandlingen.

Prosess / tidslinje

Plandokumenter - Forslag til kommuneplanens arealdel 2026-2038

Plandokumenter som er på høring fram til 7. april 2026.

Kommuneplankart

Bestemmelser og retningslinjer

Planbeskrivelse

Hensynssoner - båndlegging og gjennomføring (kultur, naturvern, kraftledning, felles planlegging)

Hensynssoner - faresone flom og kvikkleiere

Hensynssone - sikringssoner

Temakart fjernvarme

Temakart grønnstruktur

Temakart planlagte løyper i marka

Temakart støysoner

Temakart utviklingsområder

[Samlet oversikt over endringene i forhold til gjeldende arealdel finner du her. \(PDF, 154 kB\)](#)

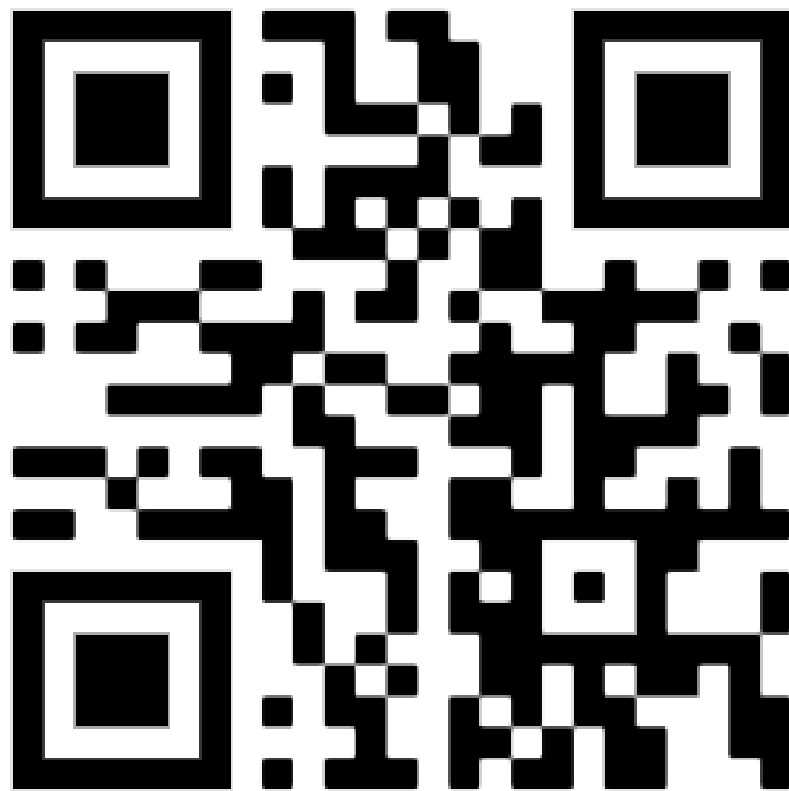
[Klikk her for å gi høringsinnspill](#)

Høringsfrist 7. april

Lørenskog
kommune

Pause til kl. 19:00

**Lørenskog
kommune**

DEL 2: Resultater fra kartleggingen i Lørenskog

Prosjektet «Kunnskapsløft om restaurerbar natur i Akershus»

Kunnskapsløft om restaurerbar natur i Akershus

<https://www.nina.no/B%C3%A6rekraftig-samfunn/Naturrestaurering/Kunnskapsl%C3%B8ft-for-restaurerbar-natur>

- Kartlegging av restaurerbar natur
 - ▶ Trinn 1: Videreutvikler kriteriesett for restaurerbar natur fra Nordre Follo
 - ▶ Trinn 2: Regional screening
 - ▶ Trinn 3: Lokal analyse
 - ▶ Feltvalidering
- Områder som kan restaureres av barn og unge
- Temadager om naturrestaurering for videregående skoler
- Fagkveld: I dag!

Finne restaurerbar natur fra kart

Eksempel på kart og analyser

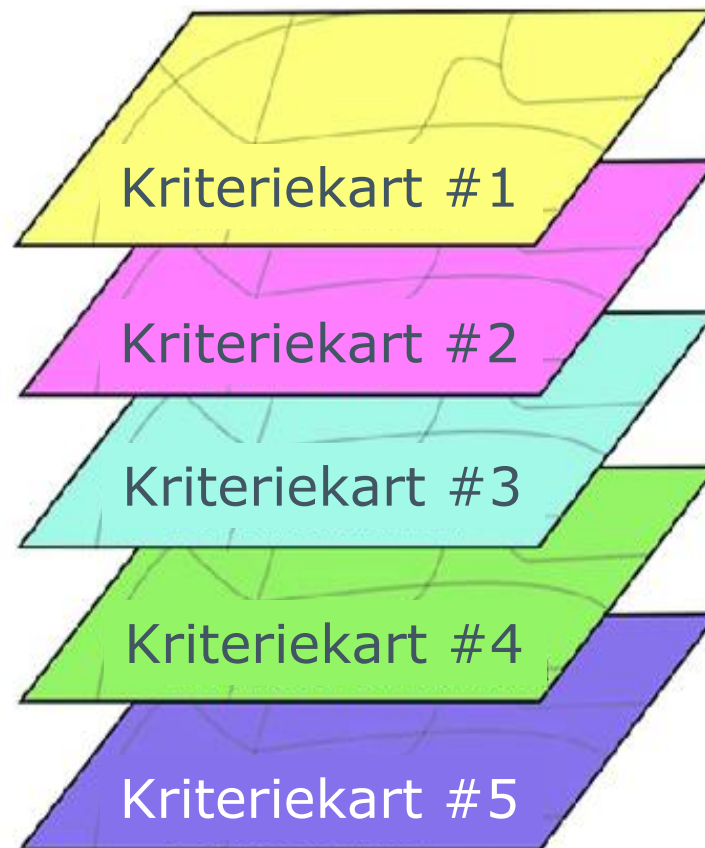
- Tetthet av grøfter i myr, myrskog, sumpskog
- Arealer med få eldre løvtrær (osp)
- Naturtypelokaliteter i redusert tilstand
- Vassdrag med manglende kantsone

Nærhet til vernede områder

Nærhet til VGS

Inngangsdata

Geografiske data som finnes på regional/nasjonal skala

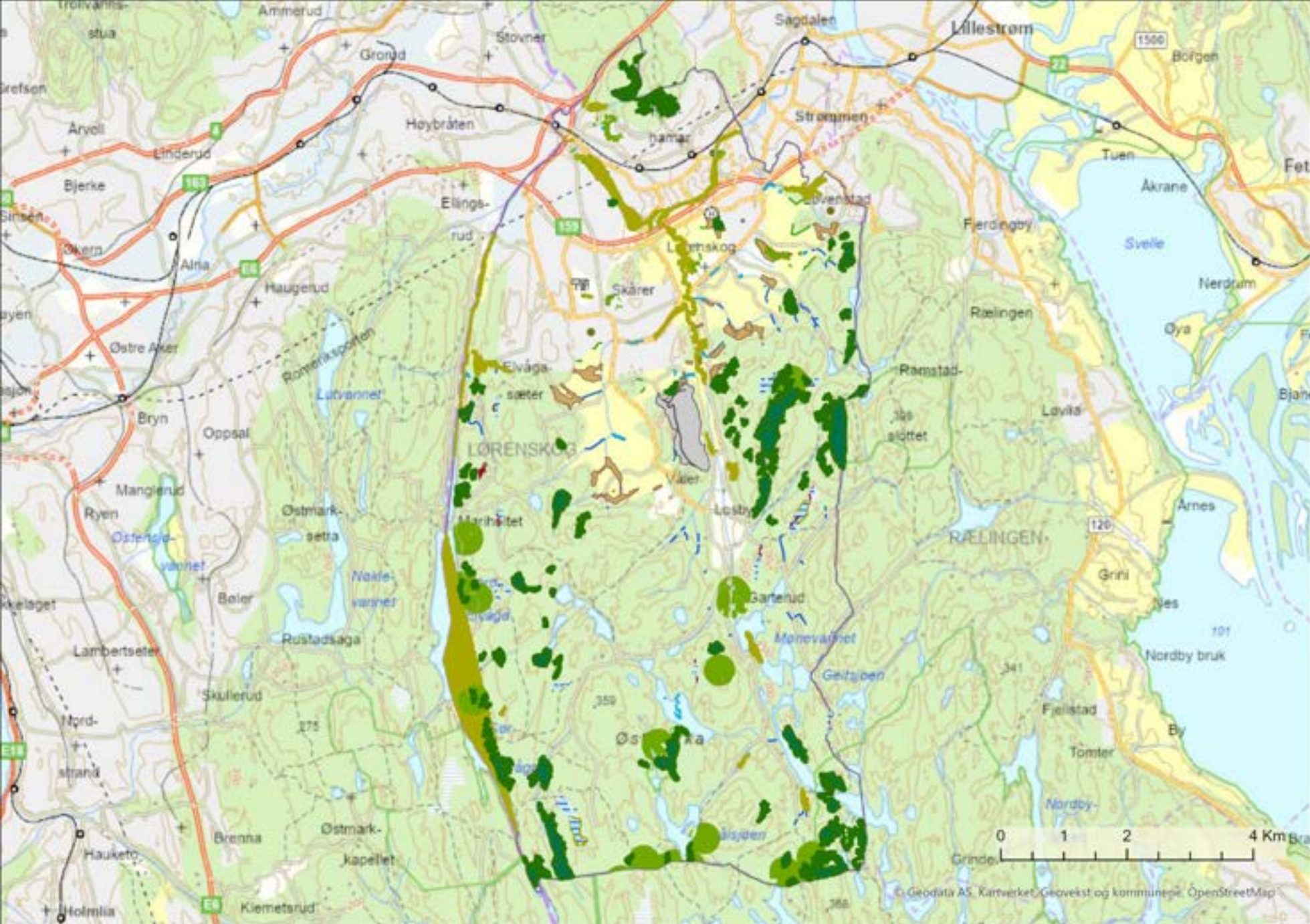

GIS/MCDM
→

Resultat

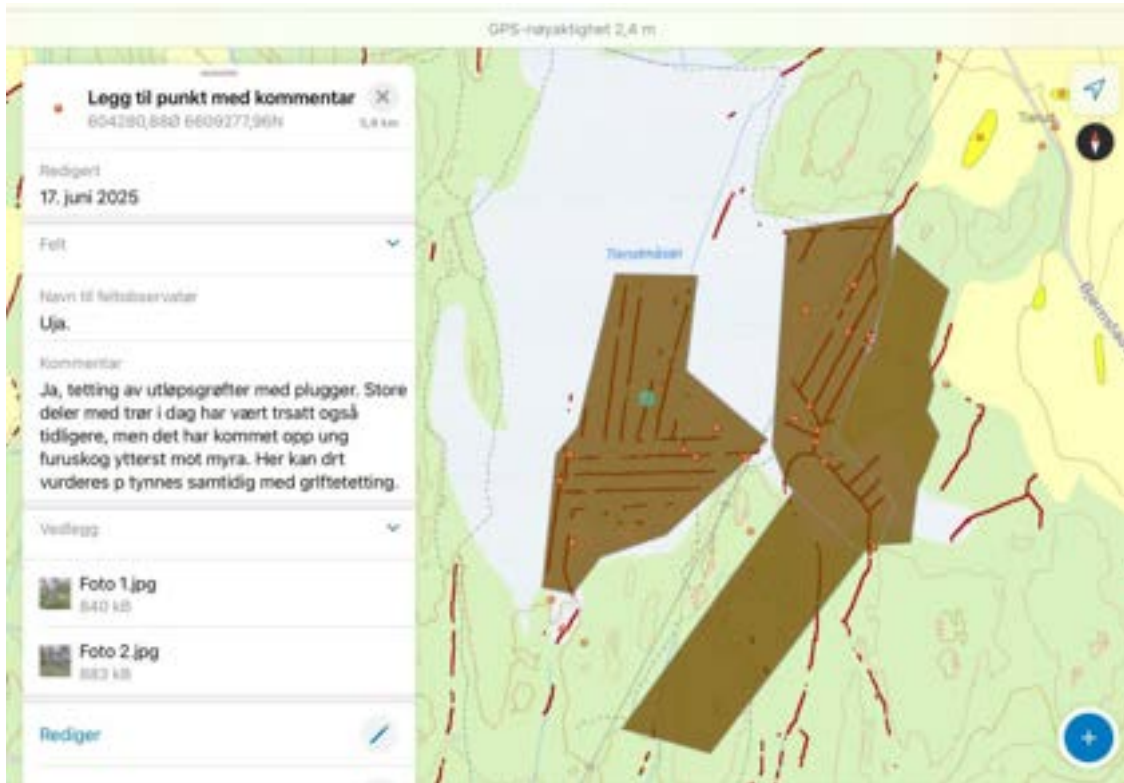
(Beslutningsstøtte)

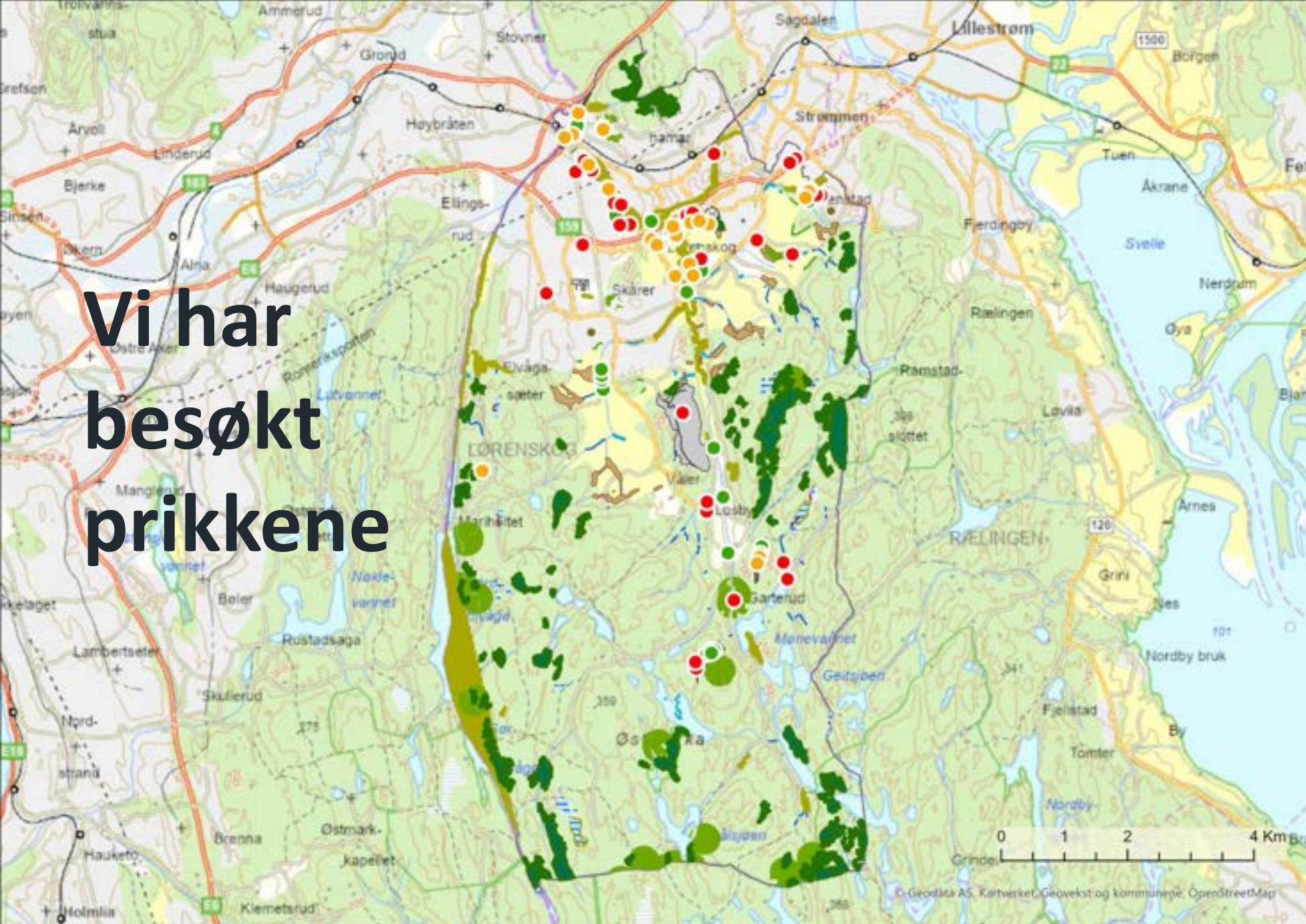
- ☒ fcFeltObservasjoner
- Anbefaling
 - Ja
 - Nei
 - Tja
- ☒ fcOmråder_Lillestrøm
- ☒ fcK1b_Groft_i_MyrSkog
- ☒ fcK1a_Myr_mGroft
- ☒ fcK2a_GammelBarskog
- ☒ fcK2b_Osp_i_GammelBarskog
- ☒ fcK3a_HuleEiker
- ☒ fcK3b_Raviner
- ☒ fcK3c_Naturtyper
- ☒ fcK5a_KantLangsVannVassdragNoVeg
- ☒ fcK5b_KantAkerNatur
- ☒ fcK6_Akerholme
- ☒ fcK7_Bekkeapning
- ☒ fcK8_GraArealer
- ☒ fcKom

Feltbefaringer og validering av kartene

1. Har arealet redusert tilstand?
2. Hva er det mulig å oppnå?
3. Hva kan gjøres?
4. Bør det prioriteres?

Vi har
besøkt
prikkene

- ☒ fcFeltObservasjoner
- Anbefaling
 - Ja
 - Nei
 - Tja
- ☒ fcOmråder_Lillestrom
- ☒ fcK1b_Groft_i_MyrSkog
- ☒ fcK1a_Myr_mGroft
- ☒ fcK2a_GammelBarskog
- ☒ fcK2b_Osp_i_GammelBarskog
- ☒ fcK3a_HuleEiker
- ☒ fcK3b_Raviner
- ☒ fcK3c_Naturtyper
- ☒ fcK5a_KantLangsVannVassdragNoVeg
- ☒ fcK5b_Kant_AkerNatur
- ☒ fcK6_Akerholme
- ☒ fcK7_Bekkeapning
- ☒ fcK8_GraArealer
- ☒ fcKom

Tenk stort – tenk helhet

- Vi kan forbedre små enkeltområder med naturrestaurering
- Men vi kan også koble naturen bedre sammen igjen
 - ▶ Mer natur
 - ▶ Bedre konnektivitet
 - ▶ Bedre vannkvalitet

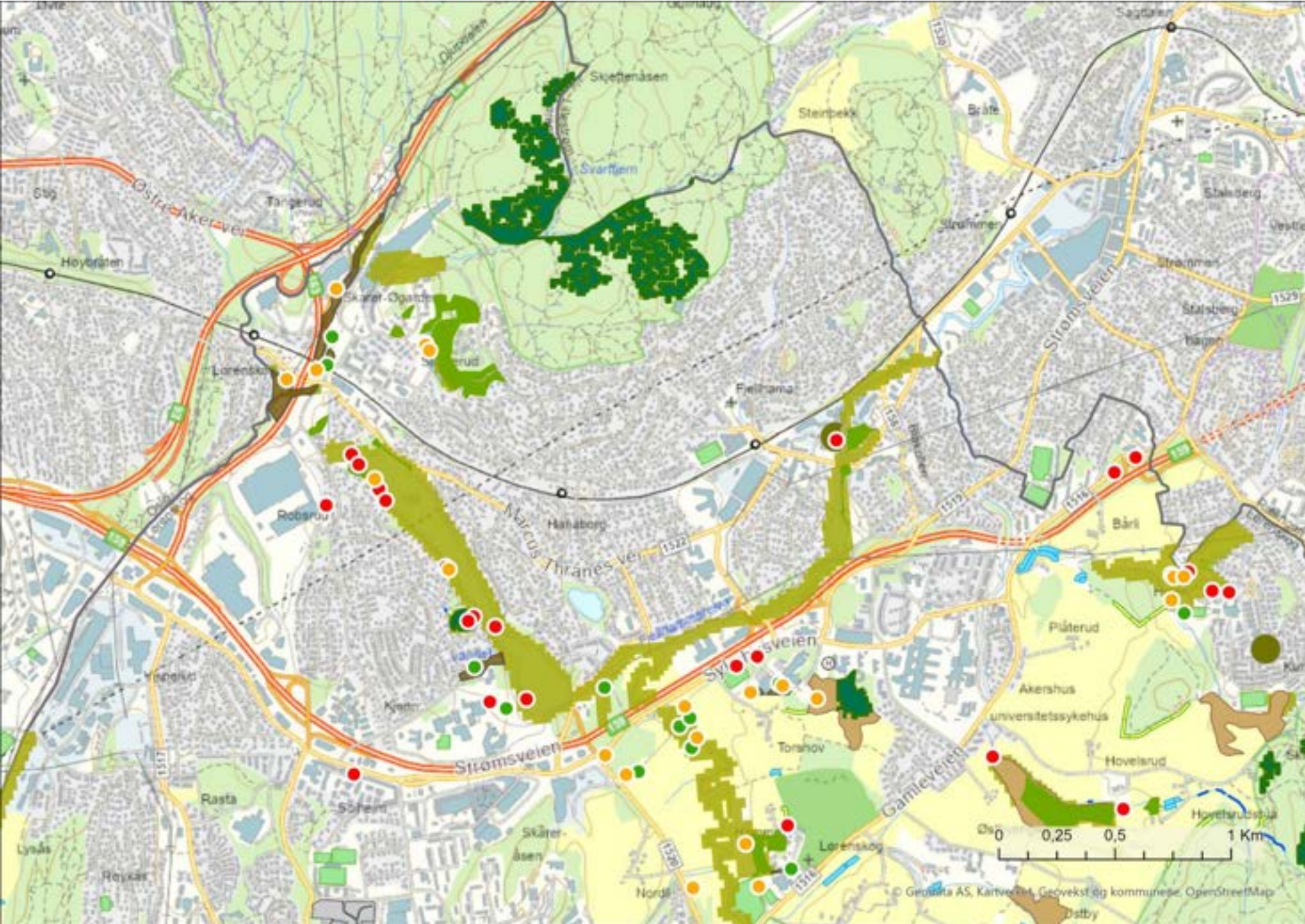
Lørenskog kommune

[Kunnskapsløft om naturrestaurering i Lørenskog - Lørenskog kommune](#)

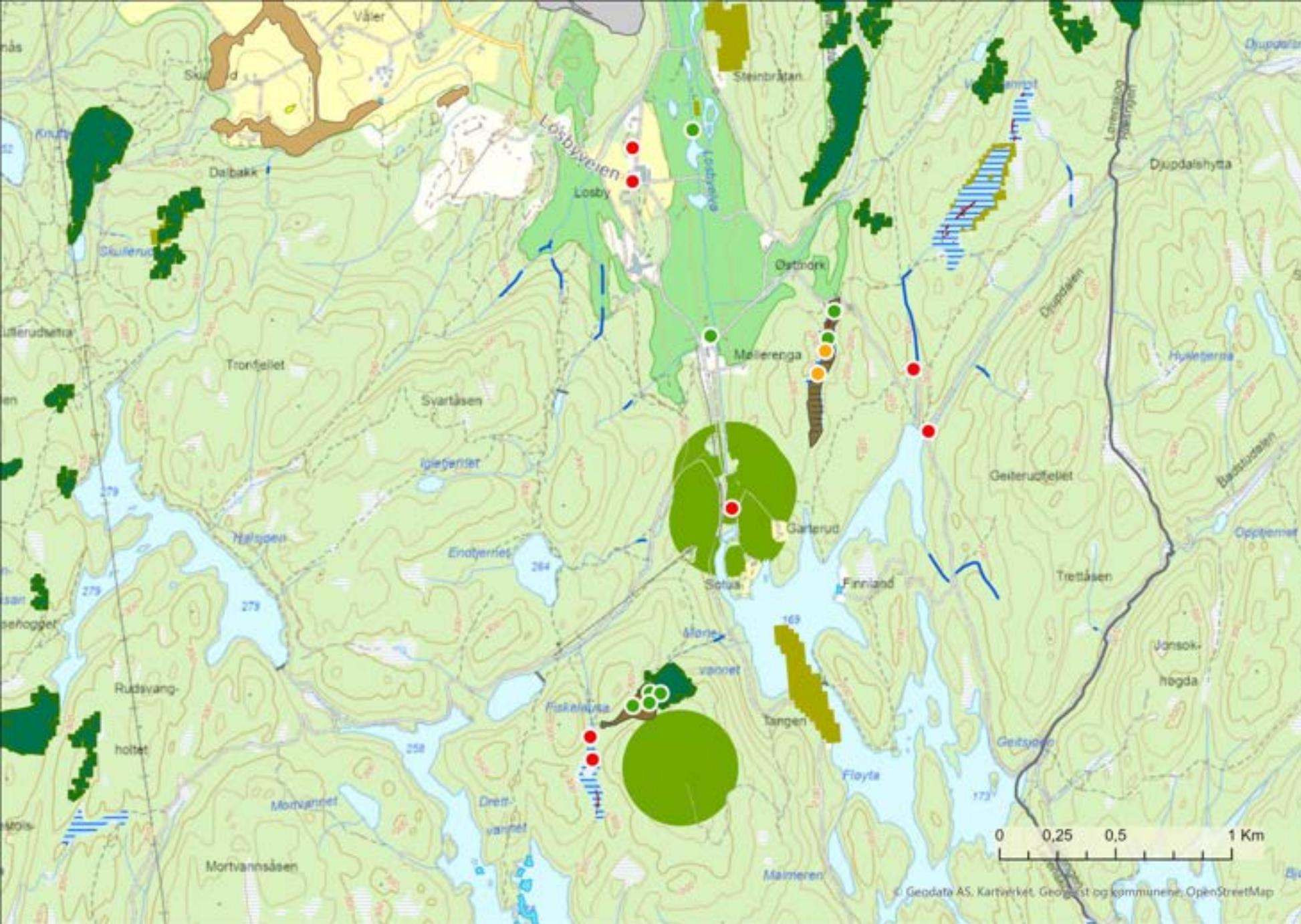
[Nyskapende samarbeid om kartlegging av natur - Akershus fylkeskommune](#)

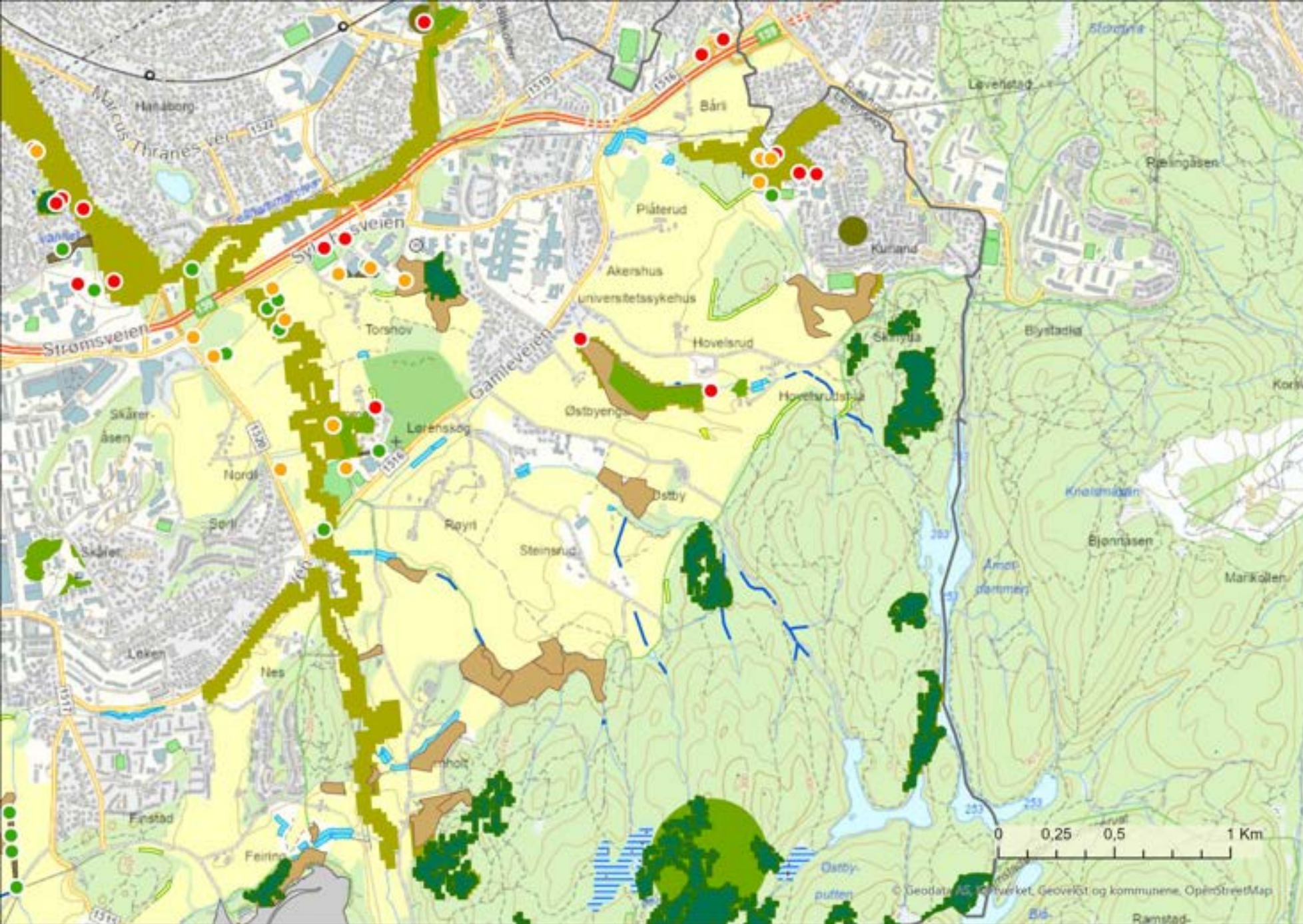
[NINA: Kunnskapsløft for restaurerbar natur](#)

- ☒ fcFeltObservasjoner
- Anbefaling
 - Ja
 - Nei
 - Tja
- ☒ fcOmråder_Lillestrom
- ☒ fcK1b_Groft_i_MyrSkog
- ☒ fcK1a_Myr_mGroft
- ☒ fcK2a_GammelBarskog
- ☒ fcK2b_Osp_i_GammelBarskog
- ☒ fcK3a_HuleEiker
- ☒ fcK3b_Raviner
- ☒ fcK3c_Naturtyper
- ☒ fcK5a_KantLangsVannVassdragNoVeg
- ☒ fcK5b_Kant_AkerNatur
- ☒ fcK6_Akerholme
- ☒ fcK7_Bekkeapning
- ☒ fcK8_GraArealer
- ☒ fcKom

- ☒ fcFeltObservasjoner
- Anbefaling
 - Ja
 - Nei
 - Tja
- ☒ fcOmråder_Lillestrom
 -
- ☒ fcK1b_Groft_i_MyrSkog
 -
- ☒ fcK1a_Myr_mGroft
 -
- ☒ fcK2a_GammelBarskog
 -
- ☒ fcK2b_Osp_i_GammelBarskog
 -
- ☒ fcK3a_HuleEiker
 -
- ☒ fcK3b_Raviner
 -
- ☒ fcK3c_Naturtyper
 -
- ☒ fcK5a_KantLangsVannVassdragNoVeg
 -
- ☒ fcK5b_Kant_AkerNatur
 -
- ☒ fcK6_Akerholme
 -
- ☒ fcK7_Bekkeapning
 -
- ☒ fcK8_GraArealer
 -
- ☒ fcKom
 -

- ☒ fcFeltObservasjoner
- Anbefaling
 - Ja
 - Nei
 - Tja
- ☒ fcOmråder_Lillestrom
- ☒ fcK1b_Groft_i_MyrSkog
- ☒ fcK1a_Myr_mGroft
- ☒ fcK2a_GammelBarskog
- ☒ fcK2b_Osp_i_GammelBarskog
- ☒ fcK3a_HuleEiker
- ☒ fcK3b_Raviner
- ☒ fcK3c_Naturtyper
- ☒ fcK5a_KantLangsVannVassdragNoVeg
- ☒ fcK5b_Kant_AkerNatur
- ☒ fcK6_Akerholme
- ☒ fcK7_Bekkeapning
- ☒ fcK8_GraArealer
- ☒ fcKom

Forslag til ti steder

Område	Sted	Restaureringsprosjekt	Utdypende beskrivelse
1	Djupdalsbekken	Bekkerestaurering	Kap. 3.2.1
2	Ødegårds vei 2A	Fristilling av eik og restaurering av naturområde	Kap. 3.2.2
3	Sumpen	Våtmark med kjempesoleie	Kap. 3.2.3
4	Lørenskog rådhus	Skogsrestaurering	Kap. 3.2.4
5	Haugerbekken	Kantsone	Kap. 3.2.5
6	Hammer skole	Blomstereng	Kap. 3.2.6
7	Lørenskog VGS	Ny natur	Kap. 3.2.7
8	Lørenskogshallen	Blomstereng	Kap. 3.2.8
9	Langmyra	Langmyra - sumpskog	Kap. 3.2.9
10	Veslekollen Ø	Veslekollen - rik sumpskog	Kap. 3.2.10

Bekkerestaurering, Djupdalsbekken

Tiltak:

- Kartlegge og fjerne fremmede arter
- Etable feltsjikt av bekkekantarter inkludert trær
- Utfordring: jord/masser

Fristilling av eik, Ødegårdsvei 2A

Tiltak

- Fristill eik ved å fjerne vegetasjon under og rundt
- Kartlegg og fjern fremmede arter
- Viktig: Skjøtsel er nødvendig

Skogrestaurering, ved Rådhusparken

Tiltak

- Veteranisering av furutrær
- Øke mengden død ved
- Rydde fremmede arter og søppel

Kantsonsone ved Haugerbekken

Tiltak

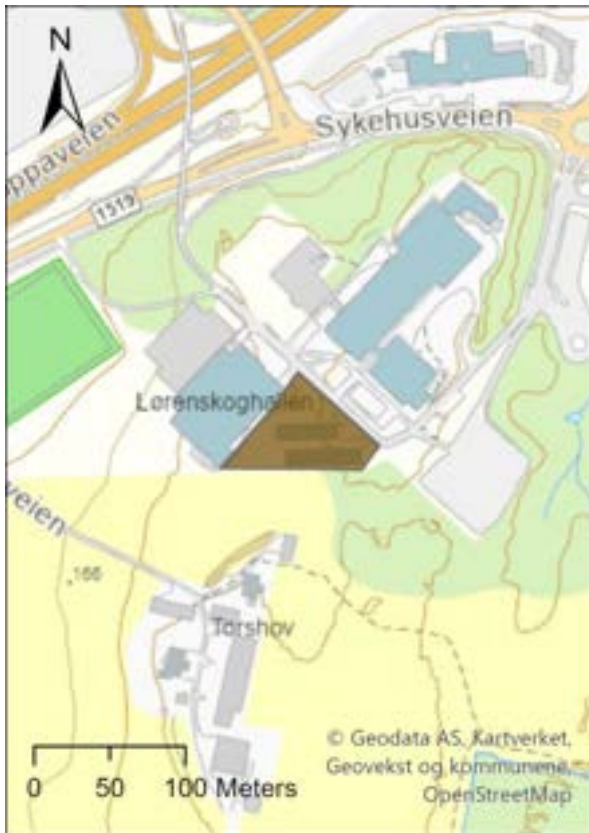
- Utvide kantsonen
- Etablere flersjiktet vegetasjon

Blomstereng ved Lørenskog vgs

Tiltak

- Terrengforming etter fjerning av brakker
- Fjerne fremmede arter
- Etablere blomstereng - ulike måter
- Etablere reirplasser for insekter
- Skjøtsel!

Sumpskog ved Langmyra

Tiltak:

- Hugge gran
- Heve vannstanden med tetting av grøfter

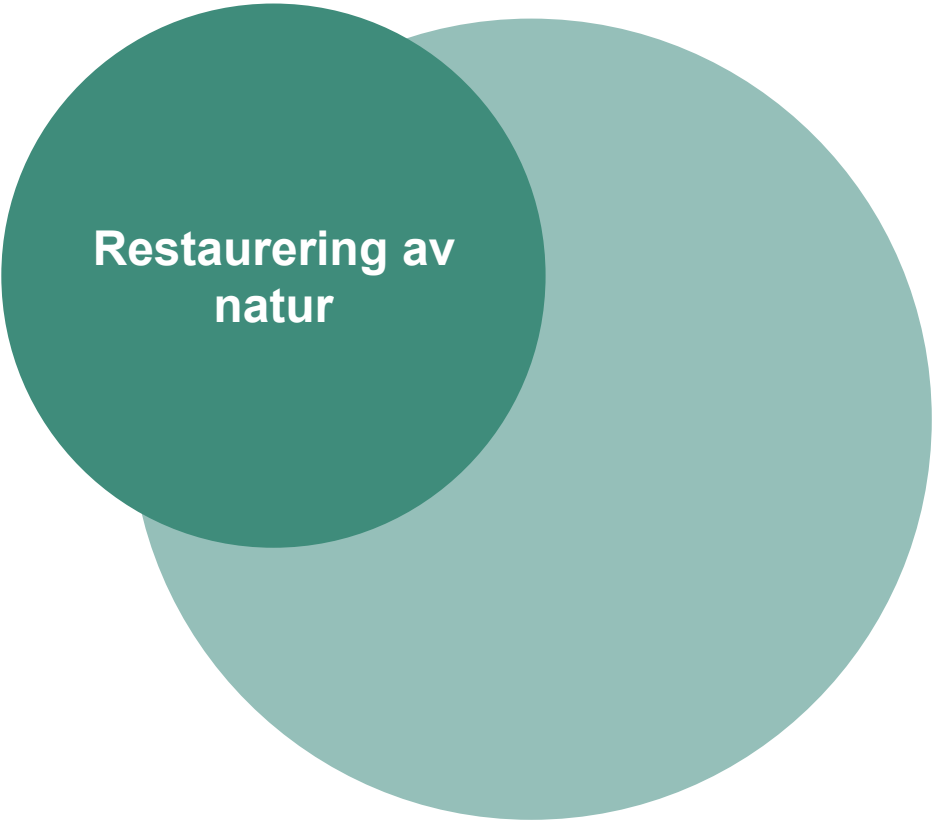

Spørsmål og diskusjon

Gruppediskusjon

1. Er det noen områder du tenker bør restaureres?
 - Områder fra kartleggingen eller andre steder
2. Vil du være med på restaureringsprosjekter?
 - Hva kan du bidra med?
 - Hvordan kan kommunen hjelpe?

Restaurering av
natur

Takk for i dag, og vel hjem

